

Sygn. akt VI GC 329/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Agnieszka Krztoń

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) SA z siedzibą we W.

przeciwko: K. N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego K. N. na rzecz powoda (...) SA z siedzibą we W. kwotę 101.114,85 zł (sto jeden tysięcy sto czternaście złotych 85/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie od dnia 22.06.2013 r. do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki za opóźnienie w zapłacie od kwoty 364,66 zł od dnia 27.04.2016 r. do dnia zapłaty,

II. umarza postępowanie co do należności w kwocie 364,66 zł,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.486,00 zł (osiem tysięcy czterysta osiemdziesiąt sześć złotych) tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt VI GC 329/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 grudnia 2016 r.

Powód (...) S.A we W. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 101.479,51 zł, z ustawowymi odsetkami od dat i kwot wskazanych w pozwie oraz kosztów postępowania.

Uzasadniając pozew powód podał, że pozwany zawarł z nim w dniu 18.05.2012 r. umowę leasingu numer (...) (...) / (...). Powód jako podmiot finansujący zobowiązany był nabyć od dostawcy przedmiot leasingu, tj. samochód ciężarowy do 3,5 T P. (...), który został zarejestrowany pod nr. rej. (...). Przedmiot leasingu został oddany pozwanemu jako korzystającemu do używania i pobierania pożytków na czas oznaczony.

Pozwany jako korzystający zobowiązany był do zapłacenia powodowi w uzgodnionych ratach wynagrodzenia pieniężnego w wysokości i na warunkach określonych umową leasingu. Pozwany miał zapłacić opłatę administracyjną, wstępną opłatę leasingową, okresowe opłaty leasingowe oraz kwoty równej wartości końcowej. W trakcie obowiązywania umowy pozwany nie dokonywał płatności w terminach określonych umową, co spowodowało powstanie zadłużenia na jego koncie oraz naliczenie odsetek od okresowych opłat leasingowych.

W związku z naruszeniem przez pozwanego postanowień umowy powód skierował do niego wezwanie do zapłaty, a następnie po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu w dniu 06.06.2013 r. wypowiedział umowę leasingu oraz wezwał do wydania jej przedmiotu. Umowa została ostatecznie wypowiedziana w dniu 21.06.2013 r.

Ponieważ pozwany nie wykazywał woli ugodowego załatwienia sprawy powód w dniu 07.04.2014 r. dokonał odbioru przedmiotu leasingu, a następnie zagospodarował go zgodnie z umową oraz ogólnymi warunkami umowy leasingu.

Ostatecznie przedmiot leasingu został wyceniony na kwotę 49.700,00 zł i został sprzedany w dniu 28.07.2014 r. za kwotę 42.800,00 zł.

Powód zgodnie z § 24 i nast. ogólnych warunków umowy leasingu (zwane dalej OWUL) ponownie wysłał do pozwanego wezwanie do zapłaty wraz z informacją o rozliczeniu umowy.

Po wydaniu przez Sąd Rejonowy L.VI Wydział Cywilny w dniu 03.06.2016 r. nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 8-9) pozwany wniósł sprzeciw zaskarżając go w całości. Pozwany domagał się przekazania sprawy do rozpoznania według właściwości Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie oraz zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

Ponadto na podstawie art. 484§2 k.c. wniósł o zmniejszenie przez sąd naliczonej kary umownej, podnosząc zarzut rażącego jej wygórowania. W dalszej części sprzeciwu pozwany odniósł się do otrzymanego od powoda rozliczenia umowy leasingu stwierdzając, że z przyczyn przez niego niezawinionych prowadzona działalność gospodarcza nie osiągała zakładanych wyników finansowych. Pomimo tego pozwany starał się sprostać warunkom udzielonego leasingu, co z perspektywy obecnego czasu okazało się niemożliwe.

Zdaniem pozwanego nie było podstaw do obciążania go karą umowną na podstawie § 27 OWUL i powód na tą okoliczność nie zaoferował żadnych dowodów. Zdaniem pozwanego z treści pozwu nie wynika również podstawa obliczenia kary umownej (k. 13-14).

W toku sporu powód w piśmie procesowym z 06.09.2016 r. co do zasady podtrzymał żądanie pozwu przedstawiając szczegółowe wyliczenie dochodzonych przez siebie kwot. Jednocześnie złożył oświadczenie, że cofa pozew w części obejmującej roszczenie o zasądzenie kwoty 364,66 zł. Kwota ta stanowiła należności wynikające z wystawionych przez powoda not odsetkowych i została przez pozwanego zapłacona (k. 24-26).

Pozwany po doręczeniu mu odpisu pozwu wraz z załącznikami w odpowiedzi na pozew podtrzymał wcześniejsze stanowisko zawarte w sprzeciwie, domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów postępowania. Wniósł również o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron. Pozwany podniósł dalej, że kwestionuje wartość pojazdu za jaką powód sprzedał samochód, stwierdzając, że jego zdaniem pojazd przedstawiał wartość znacznie większą, aniżeli „oszacowana” na zlecenie powoda.

W dalszej części ponowił zarzuty dotyczące rażącego wygórowania naliczonej przez powoda kary umownej (k. 102-105).

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Poza sporem pozostawał fakt, że powód i pozwany w dniu 18.05.2012 r. zawarli umowę leasingu operacyjnego nr (...) oraz, że umowa ta została wypowiedziana przez powoda w dniu 06.06.2013 r. Pozwany nie kwestionował również i tego, że wraz z umową doręczono mu ogólne warunki umowy leasingu oraz, że został poinformowany przez powoda o rozliczeniu umowy leasingu pismem z dnia 21.08.2014 r. Do pozwanego skierowane zostały dwie noty odsetkowe o numerach (...)/(...)/ (...) i (...)(...)R/ (...). Kwoty wynikające z w/w not zostały przez pozwanego zapłacone (łącznie 364,66 zł), co w toku sporu przyznał powód.

Po rozwiązaniu umowy leasingu, dopiero w dniu 07.04.2014 r. przedmiot leasingu został odebrany przez powoda, który następnie przystąpił do jego zagospodarowania, zgodnie z umową i ogólnymi warunkami.

Powód zlecił rzeczoznawcy samochodowemu wykonanie opinii mającej na celu ustalenie stanu samochodu P. (...) i jego wycenę. Wartość rynkowa netto samochodu została określona przez rzeczoznawcę na kwotę 49.700,00 zł. Ostatecznie samochód został sprzedany za kwotę 42.800,00 zł.

W piśmie procesowym z dnia 06.09.2016 r. powód precyzując ostatecznie żądanie pozwu wyjaśnił, że na kwotę 101.479,79 zł składają się należności z tytułu:

1. not odsetkowych w kwocie 364,66 zł,
2. odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy w kwocie 71.010,74 zł wyliczone w sposób określony w § 24 ust. 4 (...), przy czym w kwocie tej mieści się również kwota 1.678,54 zł stanowiąca koszty windykacji (koszty wyceny i sprzedaży przedmiotu leasingu)
3. należności z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu stanowiące karę umowną w kwocie 35.112,20 zł (k. 24-26).

Dowód:

- umowa leasingu operacyjnego k. 49,
- zawiadomienie – potwierdzenie zawarcia umowy leasingu – k.50,
- harmonogram opłat leasingowych – k. 51,
- ogólne warunki k. 52-54,
- protokół zdawczo odbiorczy k. 55-56,
- wezwanie z daty 06.06.2013 r. wraz z podsumowaniem zadłużenia k. 55-58,
- wezwanie do zapłaty z daty 21.08.2014 r. k. 61,
- noty obciążeniowe z daty 21.08.2014 r. wraz z dowodem ich doręczenia k. 62-65,
- potwierdzenie odbioru przedmiotu leasingu k. 66,
- noty odsetkowe z daty 11.09.2013 r. i 10.10.2013 r. k. 67-69,
- faktura VAT na kwotę 52.644,00 zł k. 70,
- opinia rzeczoznawcy k. 71-74,
- karta informacyjna dłużnika k. 75-76,
- faktura nr (...) wraz z zestawieniem k. 77-78,
- faktury z dnia 31.03.2014 r. i 11.04.2014 r. k. 80,
- wezwanie do zapłaty k. 81.

Powód w piśmie z 09.11.2016 r. podtrzymał w dalszym ciągu stanowisko prezentowane w sprawie, przedkładając dodatkowe dowody świadczące jego zdaniem o tym, że usiłował wielokrotnie kontaktować się z pozwanym na temat dotyczący zwrotu przedmiotu leasingu, a także o podjęciu czynności windykacyjnych. (k. 118-120).

Dowód:

- pismo z dnia 09.05.2014 r, skierowane do Komendy Miejskiej Policji w R. - k. 122-123,
- raport końcowy o stanie zlecenia - k. 124-131.

Na rozprawie w dniu 01.12.2016 r. mimo złożonego wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron i prawidłowego wezwania pozwanego w celu przeprowadzenia tego dowodu (k. 135), pozwany nie stawiał się i nie usprawiedliwił swojej nieobecności (vide protokół k. 137).

W związku z powyższym Sąd w/w dowód pominął.

Sąd nie uwzględnił również wniosku pełnomocnika pozwanego złożonego na w/w rozprawie o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia rzeczywistej wartości rynkowej przedmiotu leasingu na dzień jego odebrania przez leasingodawcę, uznając że jest spóźniony.

Pełnomocnikowi pozwanego w dniu 06.10.2016 r. doręczono skutecznie odpis pozwu z załącznikami i stosowym pouczeniem (k. 100-101).

W odpowiedzi na pozew pozwany podnosił między innymi zarzuty kwestionując wartość pojazdu za jaką powód sprzedał samochód, nie mniej jednak żadnych wniosków dowodowych pozwany nie składał.

Sąd Okręgowy oceniając podnoszone przez strony twierdzenia i zarzuty oraz zaoferowane dowody uznał, że powództwo jest zasadne.

W toku sporu pozwany kwestionował: wartość pojazdu za jaką powód sprzedał samochód po jego odebraniu podmiotów trzeciemu, obciążenie go kosztami windykacji w wysokości 1.678,54 zł oraz wnioskował o zmniejszenie naliczonej kary umownej uzasadniając ten wniosek rażącym jej wygórowaniem.

Odnosząc się kolejno do przedstawionych powyżej zarzutów Sąd uznał, iż nie są one zasadne.

Powód wytaczając przedmiotowe powództwo przedstawił dowody na poparcie jego zasadności. Jako podstawę kwot dochodzonych pozwem wskazał § 24 ust. 1 i § 27 ust. 1 i 2 ogólnych warunków umowy leasingu operacyjnego. Paragraf 24 ust. 1 stanowi, że umowa może zostać przez leasingodawcę wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym przed terminem jej zakończenia w przypadku, gdy leasingobiorca dopuszcza się zwłoki w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych, pomimo wcześniejszego wyznaczenia mu na piśmie przez leasingodawcę dodatkowego terminu do jej zapłaty z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym w przypadku nieuiszczenia tej opłaty w tym terminie.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że powód wykazał przesłanki uzasadniające rozwiązanie umowy przed terminem z przyczyn leżących po stronie leasingobiorcy.

Brak było też podstaw do uwzględnienia zarzutu pozwanego dotyczącego zawyżenia kwoty odszkodowania należnego powodowi na podstawie § 24 ust. 4 OWUL z uwagi na zbycie przedmiotu leasingu za zaniżoną cenę. Należy bowiem zauważyć, że zgodnie z treścią § 24 ust. 4 OWUL obniżenie kwoty odszkodowania, w przypadku gdy sprzedaż przedmiotu leasingu lub zawarcie kolejnej umowy leasingu nie nastąpi w ciągu 30 dni od dnia jego przejęcia, pomniejszone miało zostać o wartość przedmiotu leasingu określoną przez powołanego przez L. rzeczoznawcę.

Dowodem załączonym do pozwu w postaci opinii rzeczoznawcy numer (...) wykazał wartość rynkową przedmiotu leasingu już po jego odebraniu od leasingobiorcy.

Jak wskazano powyżej pomimo doręczenia pozwanemu w/w dowodu jako jednego z załączników do odpisu pozwu pozwany udzielając odpowiedzi na pozew nie przedstawił Sądowi żadnego innego przeciwdowodu, na okoliczność podnoszonych przez siebie zarzutów w tym zakresie. Ponadto stwierdzić należy, że doświadczenie życiowe i zawodowe pozwala przyjąć, że wycena szacunkowa – jaką jest wycena biegłego, bądź rzeczoznawcy – nie musi być (i najczęściej nie jest) tożsama z ceną jaka uda się uzyskać przy sprzedaży. W niniejszym stanie faktycznym dużej różnicy w cenie nie było.

Dowodami w postaci „raportu końcowego o stanie zlecenia” (k. 124-131) powód wykazał zarówno to, że wielokrotnie zwracał się do pozwanego o zwrot przedmiotu leasingu, jak również poniesione koszty windykacji przedmiotu leasingu. Zarzuty pozwanego i w tym zakresie nie zasługiwały na uwzględnienie.

Odnośnie naliczonych pozwanemu kar umownych to roszczenie powoda w tym zakresie znajduje podstawę w powołanym wcześniej § 27 ust. 2 ogólnych warunków umowy leasingu, z którego wynika, że w razie opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu leasingobiorca zobowiązany jest do uiszczenia z tego tytułu kary umownej w kwocie stanowiącej 0,1 % ceny netto przedmiotu leasingu w przypadku pojazdów, za każdy dzień opóźnienia.

Powód przedstawił szczegółowe wyliczenie kary umownej i pozwany pod względem matematycznym wyliczenia tego nie kwestionował.

Zgodnie z treścią art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy. Natomiast zgodnie z art. 484 § 1 k.c. w razie nie wykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody.

W orzecznictwie przyjmuje się słusznie, że zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 k.c.).

Z tego też względu przesłanki obowiązku zapłaty kary umownej określane są przez pryzmat ogólnych przesłanek kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej, a zatem przy karze umownej, w razie braku rozszerzenia odpowiedzialności – na podstawie art. 471 k.c. Wina w niewykonaniu zobowiązania jest podstawową przesłanką roszczenia na podstawie art. 483 k.c. Nie mniej jednak wierzyciel nie musi udowadniać, że wykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Zgodnie bowiem z domniemaniem przewidzianym w art. 471 k. c. niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania następuje na skutek za które dłużnik ponosi odpowiedzialność.

Na dłużniku natomiast ciąży obowiązek wykazania, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności. W konsekwencji zobowiązany do zapłaty kary umownej może bronić się zarzutem – podobnie jak każdy dłużnik zobowiązany do naprawienia szkody stosownie do art. 471 k.c. – że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności.

W okolicznościach niniejszej sprawy przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że umowa leasingu została wypowiedziana przez powoda skutecznie w dniu 21.06.2013 r. podczas gdy wydanie przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę, po wcześniejszych kilkukrotnych wezwaniach nastąpiło dopiero w dniu 07.04.2014 r. Zarówno powód, jak i pozwany są przedsiębiorcami funkcjonującymi w obrocie gospodarczym, co oznacza, że powinni działać ze szczególną działalnością. Pozwany nie wykazał żadnym dowodem z jakich przyczyn nie zwrócił przedmiotu leasingu, bądź to bezpośrednio po rozwiązaniu umowy, bądź też w krótszym terminie niż to w rzeczywistości nastąpiło. Gdyby

zachował się tak jak wskazano powyżej, to niewątpliwie powód nie naliczyłby z tego tytułu kar umownych w ogóle (nie mając ku temu podstawy), bądź też zostałyby one naliczone w kwocie niższej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego dotyczącego miarkowania kary umownej na podstawie art. 484 § 2 k.c.

Reasumując Sąd Okręgowy uznając przedmiotowe powództwo za zasadne orzekł jak w pkt. I wyroku na podstawie art. 709.15 k.c. oraz § 24 ust. 1 i § 27 ust. 1 i 2 ogólnych warunków umowy leasingu – co do należności głównej, oraz art. 481 § 1 k.c. – odnośnie odsetek. W pkt. II wyroku umorzył postępowanie co do należności w kwocie 364,66 zł na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. O kosztach postępowania orzeczono stosownie do jego wyniku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. (pkt. III wyroku).